Antibioticabehandeling en therapietrouw van patiënten bij luchtweginfecties in de huisartspraktijk:een kwalitatief onderzoek

Haio: APPELEN Lien , U.A.
Promotor: MICHIELS Barbara , U.A.
Praktijkopleider: CRAMM Myrjam , VAN HAEGENBORGH Tine

Context: De therapietrouw van antibiotica is interessant om onder de loep te nemen omdat een slechte inname niet alleen gevolgen heeft voor de patiënt in kwestie maar ook kan bijdragen tot antibioticaresistentie in de maatschappij. In sommige studies werd een therapieontrouw van meer dan 50% aangetoond, wat ruimte biedt voor verbetering.

Onderzoeksvraag: Dit onderzoek gaat op zoek naar: 1.redenen voor foutieve antibiotica-inname, 2.kennis/beleving rond antibiotica 3. toekomstige mogelijkheden volgens patiënten, artsen en apothekers om de antibioticatherapietrouw te verbeteren.

Methode: In deze kwalitatieve studie voerden we drie focusgroepgesprekken uit met in totaal dertien patiënten. Deze patiënten kregen allen recentelijk een voorschrift met amoxicilline in het kader van een luchtweginfectie. Gedurende deze focusgroepgesprekken werden drie casussen besproken waarin gekende risicofactoren verwerkt waren die vanuit de literatuur bekend staan als risicofactoren voor therapieontrouw in antibioticagebruik. Verder werden twee focusgroepgesprekken met artsen georganiseerd en ??n gesprek met apothekers om ook hun meningen over de therapietrouw van antibiotica bij patiënten te verkrijgen. Alle gesprekken werden letterlijk uitgeschreven en gecodeerd.

Resultaten: 1.Factoren verbonden aan antibioticatherapie (nevenwerkingen, toediening en frequentie), verloop van ziekte (ernst en beter voelen), kennis (indicatie en resistentie), attitude (vergetelheid en betrokkenheid) en relatie tussen patiënt-arts en patiënt-apotheek komen aan bod in gesprekken als mogelijke factoren die therapietrouw be?nvloeden. 2.Kennis rond de indicatie van antibiotica lijkt aanwezig te zijn. De patiënt echter ervaart dat een diagnose van een bacteri?le infectie een vage beslissing blijft. Mensen kennen het begrip resistentie maar begrijpen de invloed en het mechanisme hierachter nog niet. Arts en apotheek merken een onderverdeling van patiënten t.o.v. antibiotica op: ?believers? en ?non believers?. 3.Meerdere suggesties tot interventies werden aangekaart op vlak van informatie geven (websites, folder en herhaling info arts-apotheek), controle tijdens antibiotica therapie (applicaties voor smartphones, stickers en opvolging van de arts). Aan de farmaceutische sector wordt gesuggereerd om de lay-out van amoxicilline verpakking gebruiksvriendelijker te maken en de hoeveelheid pillen in de verpakking af te stemmen op de BAP-COC richtlijn.

Conclusie: Meerdere factoren die zorgen voor slechte antibioticatherapietrouw gekend uit de literatuur worden bevestigd tijdens het kwalitatief onderzoek. Daarenboven komt in dit onderzoek de positieve invloed van de apotheek op de AB-therapietrouw voor het eerst aan bod. Vaagheid van de diagnose en weerstand tegen antibiotica lijken een gevaar te kunnen vormen voor therapietrouw. Beknopte info over het belang van correcte inname van antibiotica en het mechanisme achter antibioticaresistentie blijven belangrijk.